



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **I. B.**, zastoupeného JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Hybernská 9, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 1. 2004 č. j. 10 Az 136/2003 – 54,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobce advokátce JUDr. Ireně Slavíkové **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 2558,50 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 3. 2003 č.j. OAM-9026/VL-07-P05-2001 nebyl žalobci udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“), a současně na něj nebyla vztažena překážka vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona. V průběhu správního řízení bylo dle žalovaného objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu žalobce je jeho nespokojenost se sociálním prostředím, které panuje v Ruské federaci, dále žalobce vyjádřil obavy z neznámých osob, které mu bránily ve výkonu jeho povolání. Žádost o udělení azylu žalobce posuzoval žalovaný na pozadí informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně situace

v Rusku. Po porovnání shromážděných informací se skutečnostmi sdělenými žalobcem nedospěl žalovaný k závěru, že by žalobce byl ve vlasti pronásledován pro některý z důvodů taxativně vymezených v ustanovení § 12 zákona o azylu, nebo že by mu takové pronásledování důvodně hrozilo. Žalobce pospal svůj nesouhlasný postoj se sociálním prostředím v Ruské federaci, ze kterého se odvíjí nezaměstnanost a kriminalita, žalovaný k tomu konstatoval, že pouhou nespokojenost se sociálním prostředím nelze podřadit důvodům uvedeným v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Dále žalobce uvedl, že pracoval jako psycholog, na kterého se obracely čečenské rodiny s dětmi s diagnózou syndromu války, neznámí lidé po něm požadovali, aby zanechal své práce, protože podporuje příslušníky čečenské národnosti. Ani v uvedeném jednání neshledal žalovaný, že by se jednalo o pronásledování žalobce ze strany státní moci či o jeho diskriminaci z důvodů rasy, národnosti, náboženství, politické příslušnosti, příslušnosti k určité sociální skupině či pro uplatňování politických práv a svobod. Pokud se žalobce obrátil na policii, ale vyšetřování nebylo zahájeno, mohl se s žádostí o pomoc obrátit na soud, případně mohl ve vlasti využít pomoci některé z nevládních organizací či úřadu ombudsmana pro lidská práva. Dle názoru žalovaného správního orgánu ochrana poskytnutá jednotlivci ze strany mezinárodního společenství nastupuje teprve tehdy, když ochrana poskytnutá ze strany země jeho státní příslušnosti je nedostatečná, či není poskytnuta vůbec, což se v daném případě nestalo.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 8. 1. 2004 č. j. 10 Az 136/2003 - 54 zamítl žalobu podanou žalobcem proti shora citovanému rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku soud shrnul dosavadní skutková a právní zjištění ve věci a mimo jiné uvedl, že se ztotožňuje se závěrem žalovaného, že pokud jako jeden z důvodů uváděl žalobce nespokojenost se sociální situací ve vlasti, pak nejde o právně relevantní důvod pro udělení azylu. Navíc danému sociálnímu prostředí je vystavena drtivá většina obyvatel Ruské federace a žalobce v tomto ohledu není žádnou výjimkou. Pokud jde o bránění žalobci ve výkonu povolání psychologa, pak lze dle soudu připustit, že za určitých podmínek výkon některých povolání, která s sebou nesou pomoc občanům, může mít i charakter zastávání určitých politických názorů ve státě, muselo by však jít o výkon povolání, které by bylo programově vedeno tak, že tímto způsobem chce osoba své politické názory manifestovat. Žalobce však při výkonu svého povolání poskytoval psychologickou pomoc rodinám, protože jako psycholog je povinen pomoci každému, jak uprchlíkům z Čečny, tak Rusům, výkon jeho práce nebyl manifestním projevem politického odporu, ale nestranným výkonem povolání psychologa. Žalobce dle názoru soudu nebyl vystaven takovým překážkám, které by bylo pro jejich soustavnost a závažnost možno pokládat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Soud zamítl návrh na provedení výslechu svědků - matky žalobce, přítele žalobce, zpravodajky ČTK, když výslech těchto svědků s ohledem na skutečnost, že vlastní tvrzení žalobce neobsahovala skutečnosti, které by nasvědčovaly naplnění zákonných důvodů podle ustanovení § 12 zákona o azylu, shledal nadbytečnými. Městský soud v Praze žalobu jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).

Proti rozsudku Městského soudu v Praze podal stěžovatel včas kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatel namítá, že při projednání jeho žádosti o udělení azylu došlo k pochybení žalovaného správního orgánu, který nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „správní řád“), a v důsledku toho i nesprávně posoudil žádost o azyl. Důkazy, které si žalovaný opatřil pro rozhodnutí,

nebyly úplné (žalovaný se opět dopustil porušení ustanovení § 32 odst. 1 a také ustanovení § 34 odst. 1 správního řádu), nemohl tedy správně usuzovat skutkové a právní otázky ve věci, a rozhodnutí žalovaného nevyplývá ze zjištěných podkladů. Stěžovatel se domnívá, že v zemi svého původu je ohrožen na životě, nemá se kam obrátit o pomoc, protože stát takové poměry trpí a podporuje je, a že jde v jeho případě i o důvody humanitární pro možné udělení azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Stěžovatel se také odvolává na článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Cruz Varas z roku 1991, a na článek 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel namítá, že se soud v řízení o žalobě nevypořádal se všemi žalobními návrhy a tvrzeními obsaženými v žalobě, které směřovaly proti rozhodnutí žalovaného, a řádně nezdůvodnil, proč nepřistoupil k výsledku svědků navržených stěžovatelem. Dále stěžovatel uvádí, že dne 11. 9. 2003 se mu narodil syn, což je další skutečností nemožnosti jeho návratu do vlasti ve smyslu § 91 zákona o azylu. Stěžovatel navrhuje rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k novému projednání, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkazuje na správní spis ve věci a na vydané rozhodnutí. Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta a nebyl jí přiznán odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Městského soudu v Praze a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za vhodné představit, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda měl či neměl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzeními v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností.

Kasační stížnost byla stěžovatelem podána z důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy pro tvrzenou vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Stěžovatel v kasační stížnosti obecně namítá porušení několika ustanovení správního řádu žalovaným ve správním řízení o udělení azylu, pro které měl městský soud rozhodnutí žalovaného zrušit.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že Městský soud v Praze z předloženého správního spisu ve věci seznal, že v rámci daného řízení o udělení azylu provedl žalovaný správní orgán dokazování v souladu s ustanovením § 34 správního řádu. Pro rozhodnutí si žalovaný opatřil dostatek podkladů, přičemž vycházel především z tvrzení stěžovatele uváděných v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 11. 9. 2001 a v pohovoru k důvodům tohoto návrhu ze dne 5. 11. 2002 a z informací o situaci v Rusku, které měl v rámci řízení k dispozici, a s nimiž měl stěžovatel možnost se při pohovoru seznámit, vyjádřit se k nim či ke způsobu

jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění, čehož nevyužil. Stěžovatel uváděl, že mu nevyhovuje sociální prostředí v Rusku, kde žil v bídě, že vykonával povolání psychologa, kdy pomáhal s problémy nejen Rusům, ale také uprchlíkům z Čečenska. V roce 1999 se v Rusku stalo několik teroristických akcí přisuzovaných právě Čečencům, poté začali za stěžovatelem chodit lidé, kteří po něm požadovali, aby zanechal práce spočívající v pomoci Čečencům, stěžovatel však práci neukončil. Stěžovatel výslovně uvedl, že lidé, kteří jej navštívili, byli oblečení civilně, šlo o běžné občany Ruska, nemyslel si, že by to byli lidé se státních orgánů, se státními orgány ve vlasti problémy neměl. Na základě opatřených podkladů zjistil žalovaný v souladu s ustanoveními § 3 odst. 4 a § 32 odst. 1 správního řádu přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí, a to že u stěžovatele nejsou dány důvody pro udělení azylu dle příslušných ustanovení zákona o azylu. Napadené rozhodnutí žalovaného tak vychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci (ustanovení § 46 správního řádu) a odůvodnění rozhodnutí obsahuje uvedení skutečností, které byly podkladem rozhodnutí, úvahy, kterými byl žalovaný veden při hodnocení jednotlivých důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval, žalovaný podrobně popsal průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, a konečná stanoviska. Městský soud správně neshledal ve správním řízení o udělení azylu stěžovateli namítané vady řízení a Nejvyšší správní soud nepovažuje uplatněný důvod podání kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. za oprávněný.

Co se týče námítky stěžovatele, že městský soud řádně nezdůvodnil, proč nepřistoupil k výslechu svědků navržených stěžovatelem, Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadený rozsudek městského soudu obsahuje dostatečné odůvodnění, a to včetně vypořádání se s uvedenou skutečností. Městský soud k zamítnutí návrhu na provedení výslechu svědků navržených stěžovatelem zejména uvedl, že jej shledal nadbytečným s ohledem na skutečnost, že vlastní tvrzení stěžovatele neobsahovala skutečnosti, které by nasvědčovaly naplnění zákonných důvodů podle ustanovení § 12 zákon o azylu, k čemuž nemá Nejvyšší správní soud připomínek.

Nově se stěžovatel v kasační stížnosti dovolává možnosti udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu, článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Cruz Varas z roku 1991 a článku 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě, a uvádí, že narození syna je další skutečností, pro kterou se nemůže vrátit do vlasti ve smyslu § 91 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Proto k výše uvedeným skutečnostem, o nichž se stěžovatel nezmínil ve správním řízení o udělení azylu u žalovaného ani v rámci řízení o žalobě u městského soudu, a které uplatnil teprve po vydání napadeného rozsudku, nelze v řízení o kasační stížnosti přihlížet.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížností.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Městský soud v Praze ustanovil stěžovateli k jeho žádosti zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti, náklady řízení v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby v částce 2000 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění platném do 31. 8. 2006] a v náhradě hotových výdajů v částce 150 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 2150 Kč. Protože ustanovená advokátka JUDr. Irena Slavíková je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinná z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně, vypočtená dle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb., činí 408,50 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznávají náhrady nákladů v celkové výši 2558,50 Kč, tato částka jí bude zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. října 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

